

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 19. An & quando defloratio puellæ ejusque imprægnatio habeatur pro signo sufficiente consensus sponsaliti, aut saltem obliget ad ducendam vel dotandam illam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

ipsum patet à posteriori; cum sic contrahentes nullatenus obligentur persistere in illo contractu, aut ad celebrandum eum validè, hoc est palàm & in facie Ecclesiæ, ac ita ad contrahendum verum matrimonium; adeoque neutri taliter contrahentium adversus alterum concedatur actio; audirentur enim aliàs in foro externo, & cogentur stare promissis, quemadmodum coguntur in impubertate contrahentes seu attentantes matrimonium contrahere, ad illud contrahendum, adveniente tempore pubertatis, ita una parte volente. Adde, quòd quoque hic valeat principium illud allatum à Castrop. pro respons. ad q. preced. nimirum quòd dum actus eo modo, quo gestus, non valuit ob defectum formæ, etiam non valeat eo modo, quo geri potuit, in præsentem autem contractus ille matrimonialis clandestinè celebratus laborat defectu formæ, nempe solennitatis requisitæ.

3. Atque ex his binis responsionibus patet, quid dicendum, dum matrimonium tale clandestinum firmatum est juramento; nimirum spectata praxi juramentum illud nullum esse, utpote adjectum promissioni omnino invalida; spectato verò rigore juris, juramentum illud valere & obligare ad ducendam puellam, non quidem ad ducendam illam vi matrimonii illius clandestini, sed vi matrimonii denuo celebrandi & virtualiter promissi in contractu illo matrimonii clandestini. Castrop. l. c. num. 9.

Quest. 19. An & quando defloratio puellæ ejusque imprægnatio habeatur pro signo sufficiente consensûs sponsalitiî, aut saltem obliget ad ducendam vel dotandam illam.

1. **R**esp. Ad primum: Defloratio puellæ seu habitata cum ea copula per se seu absolute loquendo sine aliis concurrentibus non constituit signum sufficiens consensûs sponsalitiî, & ne quidem infert præsumptionem contractorem sponsalium; cum ea frequentius & plerumque haberi soleat ex libidine absque ulla promissione aut etiam animo ineundi matrimonii. Si verò unà cum copula concurrant verba aliave signa dubia animi & promissionis factæ de ducenda illa, unà cum dictis signis signum sufficiens in foro externo constituit præsumendi copulam habitam dicto animo & cum promissione matrimonii futuri, adeoque hoc ipso contracta sponsalia, & consequenter sufficit ad condemnandum absolute reum ad nubendum ei, tamen si in foro interno ad hoc non teneatur, si reipsa animum talem non habuerit. Menoch. l. 1. præsump. 1. Perez. de matr. l. 12. §. 4. Gobat. tr. 10. cas. 2. num. 6. & alii, quos citat & sequitur Reiffenst. h. r. num. 67. & 68. Arg. c. si is, qui fidem. 30. h. r. ubi etiam in talibus circumstantiis contractum præsumitur matrimonium, adeoque multò magis sponsalia. Fovente etiam hanc præsumptionem, quòd puellæ aliàs honestæ vitæ non censeantur præbere sui corporis usum ante contractum matrimonium, & si id faciant, non nisi suo sponso & sub spe futuri matrimonii; elidente è contra penitus quòd ad forum etiam externum hanc præsumptionem, si puella honesta non sit, sed prostitutæ libidinis seu exposita pluribus, & exinde diffamata & suspecta.

2. Resp. Ad secundum primò: Si citra contracta sponsalia factamve promissionem absque vi vel

fraude vel metu injustè incusso, item absque precibus & blanditiis importunis liberè consentientem quis defloraverit, aut etiam imprægnaverit, vel priùs corruptam carnaliter cognoverit, in conscientia eam nec ducere, nec dotare tenetur; non ratione promissionis; quia ut supponitur, ea facta non est. Nec ratione injuriæ illatæ; utpote quæ liberè consentienti non inferitur; & jura ratione deflorationis aut stupri restitutionem seu satisfactionem imponentia loquuntur solum de seducendo & decipientibus, ut patet ex c. 1. & 2. de adulter. & stupr. ita Less. l. 2. c. 20. dn. 1. & 2. Nav. in man. c. 16. n. 11. Barb. ad cit. c. 1. n. 2. Pirh. h. r. n. 49. Reiffenst. n. 70. In foro tamen externo tenetur eam ducere vel dotare; quia puella honesta censetur non consensisse liberè, sed vi vel dolo aut importunis precibus seducta, juxta l. 1. c. de rapto Virg. ita Anchor. in c. 1. de adul. & stupr. Barb. ibid. n. 3. de Lugo de 7. & 7. d. 12. §. 1. n. 2. Gutt. qq. can. 9. 37. num. 11. Reiffenst. h. r. n. 70. & 85.

3. Resp. Ad secundum secundò: Si autem puellam defloravit vi, dolo, metu injustè incusso, & jam absque facta ei spe matrimonii, tenetur deflorator tam in foro interno, quam externo eam ducere aut sufficienter dotare, ita cum communissima & certa juxta c. 1. de adul. & stupr. Barb. ibid. à n. 7. Nav. l. c. n. 17. Less. l. c. n. 10. Sylv. l. c. v. Luxuria. n. 5. Mol. Abb. & Canonistæ passim. Siquidem omnis injustè damnificans (qualiter dicto modo puella damnificatur) tenetur refarcire damnum, quod in hoc casu aliter refarcire nequit, quam ducendo à se defloratam, vel ita dotando, ut æquè honestas nuptias consequi possit, ac si deflorata non esset. Ad idem tenetur, saltem in foro externo, qui importunis precibus & blanditiis aut muneribus ad copulam secum habendam induxit puellam. Nav. l. c. Gutt. l. c. n. 15. Less. l. c. c. 10. n. 4. Pirh. h. r. num. 50. si enim expressè statuitur per textum cit. c. 1. de eo, qui cum puella à se seducta dormierit; communi verò usu & intelligentia (secundum quam verba legum semper accipienda. Arg. c. ex literis. it. h. r. & L. Labeo. ff. de supell. legat.) seducere puellam dicitur non tantum, qui fraude & dolo, sed & qui eam importunis precibus & blanditiis ad consensum inducit. Neque etiam necessàriò requiritur ad ducendam illam, ut puella illata injuria, sed sufficienter sollicitationes & suasiones instantè factæ & importunè. Nev. n. 16. arg. l. 1. de rapto Virg. utpotè quæ etiam metui æquiparantur, ut Gutt. l. c. arg. l. 1. c. ne filius pro patre, junctâ Gl. v. extorta. præsertim si adhibita à Principe, aliave Superiore aut magno Benefactore, cui sollicitanti importunè puella ex metu reverentiali non audeat resistere, ut Molin. de 7. & 7. tr. 3. d. 106. num. 1. Pirh. l. c. Secus tamen est quòd ad forum internum, dum puella seducta æquè commodas nuptias consequi potuit, uti semper contingit, dum defloratio manet occulta imprægnatione non secuta; cum tunc ad nihil teneatur deflorator, neque ratione damni illati, utpote quod vi talis occultationis evitatur, virginitas etiam violata sit irreparabilis; neque vi dispositionis; cit. c. 1. utpote quæ ad executionem requiritur Judicis sententiam, quæ ferri nequit, quamdiu defloratio occulta. Gutt. loc. cit. num. 25. Quòd si tamen deflorata contra defloratorem, uti potest, agit, & Judex (uti debet, etiam dum nihil præter deflorationem ipsam passâ est damni; cum lex illa de ducenda

cedenda vel dotanda lata principaliter sit in odium criminis) tulit sententiam; teneatur deflorator, etiam in foro interno, eam dotare; cum quivis iuxta sententiam iuxta leges lata teneatur parere. Reiff. *h. t. n. 77. juncto n. 93.* qui etiam *n. 92.* extendit idem ad casum, quo deflorata non obstante defloratione habet vel habere potest dotem competentem; eò quòd virginitas, ut Abb. *in cit. c. 1. n. 5.* Gutt. *l. e. n. 8.* sit altera seu secunda dos. Quin &, si crimen occultum deflorator ipse propelet, tenebitur dotare illam in foro interno ante sententiam Judicis, ut Molin. *cit. r. 3. d. 104. n. 13. in fine.* de Lugo *de f. & f. d. 12. f. 1. n. 6.* Pirh. *h. t. n. 48.* quia teneatur adhuc tam jure naturæ, quàm positivo, etiam ante omnem sententiam, reparare damnum, quod intulit, si non deflorando, saltem diffamando per talem proptionem. Unde & ipsa deflorata sic diffamata, etiam in foro externo, agere potest contra diffamatorem damnum hoc refarcire recusantem, vel actione injuriarum ex *L. diffamari*, vel pro acquirenda dote ex causa deflorationis. Nec penam effugiet deflorator dicendo, quòd puella liberè consenserit, aut virgo non fuerit; cum in foro externo puella fuisse virgo ante deflorationem ab eo factam, juxta *cit. c. 1. & Anchor.* Abb. Barb. *ibi n. 4.* ita tamen, ut, si Judex ex ea præsumptione ad plus, quàm damnum puellæ per diffamationem illatum efficit, condemnaret diffamatorem, excessum illum, saltem in occulto, restituere teneatur puella; ita Reiffent. *n. 78.*

4. Resp. Ad secundum tertio: Quòd si tamen citra promissionem matrimonii sine vi, dolo, metu, & importunis precibus cognosceret fœminam, quæ amplius virgo non erat, aut pro tali communiter habebatur, quippe publica meretrix, aut talis, de qua constaret esse corruptam, in nullo foro ad quicquam tenetur: tum jure naturali in foro interno; quia in nullo genere damnum intulit: tum jure positivo in foro externo; cum *cit. c.* dicatur: *Qui virginem seduxit*; unde à sensu contrario rectè inferitur, ad nihil teneri, qui seduxit jam corruptam. Proceditque id ipsum regulariter, dum etsi non sciat fuisse corruptam, est tamen puella vilis, vitæ minus honestæ, vagabunda, non servato pudore admittens non admittenda; cum contra tales stat præsumptio, quòd virgines non sint; ita Barb. Farin. & *LL. cit.* & alii communiter apud Reiffent. *n. 80.* arg. *L. que adulterium. in fine c. ad Leg. Jul. de adulter.* Et sic in specie de famulabus cauponarum sentiunt Barb. *l. c. n. 11.* Alciat. *in L. inter stuprum. ff. de V. S. n. 5.* Farin. *l. c. n. 3.* referens plures alios, arg. *cit. L. que adulterium.* & *ibi.* Gl. *v. que adulterium.* quod tamen valde limitandum esse, bene dicit Reiffent. dum etiam inter eas reperiuntur plures, quæ aliàs fuerunt & sint honestæ vitæ. Nihilominus adhuc tenetur ducere vel dotare, qui prius corruptam denuo vi, dolo, importunis precibus seducit, seu cognoscit, postquam per longum tempus emendatam honestamque vitam duxit; ideòque oblitterato, vel non curato priore delicto, spem proximam, vel promissionem boni matrimonii habet, aut alio beneficio fruitur, quo ob novum lapsum privaretur; quia tali inferitur per hoc injuria & damnum, in conscientia jure divino ac naturali refarciendum.

5. Resp. Ad secundum quarto: De cætero qui vi, dolo, metu injustè incussio, importunis precibus seduxit & defloravit puellam, non tenetur co-

pulativè ad eam ducendam & dotandam; sed satisfaciendæ in utroque foro eam ducendo, vel eam aut parentibus recusantibus matrimonium, eandem dotando. Barb. *in c. 1. de adulter. & sup.* Abb. *ibid. n. 4.* Butrio. *n. 2.* Clarus *§. stuprum. n. 3.* Azor. *p. 3. l. 5. c. 5. §. quares.* de Lugo *de f. & f. d. 2. f. 11. n. 21.* Less. *L. 2. c. 10. n. 13.* Gutt. *99. can. L. 1. g. 37. n. 7. & seq.* Pirh. *h. t. n. 45.* Reiffent. *n. 87.* alique juxta Rotæ *decisi. 779. p. 4. divers.* & receptissimam omnium tribunalium praxin & consuetudinem, teste Gutt. Arg. *c. 2. de adult. & sup.* ubi seductor talis, seu deflorator sub alternatione ad ducendum vel dotandam compellitur; in alternativis autem sufficit unum implere, juxta *c. in alternativis. de reg. jur. in 6.* non obstante *c. 1. eod.* ubi copulativè per particulam & ad utrumque compelli videtur; quia ibi dictio & sumitur pro vel, sicuti & non raro accipitur in aliis textibus juris, prout dicitur *L. sape & L. conjunctionem ff. de V. S.* Quin &, ubi deflorata ejusve parentes recusant matrimonium cum seductore, tenebitur is determinatè eam dotare. Host. *in c. 1. n. 1.* Gonz. *ibidem n. 7.* Clarus. Barb. *LL. cit.* Less. *l. c. n. 12.* de Lugo. *n. 12.* Farin. *de delictis carnis. q. 147. n. 105.* Pirh. *h. t. n. 46.* juxta *cit. c. 1.* ubi expressè: *Si pater virginis dare noluerit, (intellige, filiam violatam ei in matrimonium) reddet pecuniam juxta modum dotis, quam virgines accipere consueverunt; quod multo magis locum habet, si ipsa filia, utpote principaliter offensa, ei nubere recusat: ex ea etiam ratione, quòd si carere deberet dote vel stupratore, determinatè sic volente, eundem, fortè non placentem, ducere, privaretur adhuc libertate, quam priùs habebat, nubendi, cui volebat.*

6. Resp. Ad secundum quinto: Quòd attinet ad quantitatem dotis, ad tantam puellæ defloratæ dandam obligatur seductor, quantum parentibus consideratis puellæ & mariti, quem non violata accipere potuisset, qualitatibus & dignitate, revera daturum fuissent, nisi fortè aliud habeat loci consuetudo; ita juxta textum *c. 1.* paulò ante citatum Gl. *in idem c. 1. juxta modum.* Gonz. *l. c. n. 8.* Farin. *l. c. n. 24. & seq.* Carpz. *pr. crim. p. 2. q. 68. n. 13.* Berlich. *p. 5. concil. pract. 38 num. 20.* Quin & sape etiam in foro externo deflorator majorem dare dotem debet, quàm consideratis considerandis, nempe ejus nobilitate, specialibus naturæ donis, virtute singulari vel arte, quæ pollet puella, etiam de cætero pauper (cum & tales puellæ pauperes, etsi careant dote, aut modicam habeant, intuitu dictarum qualitatum plerumque æquè præclaras nuptias acquirunt, ac aliæ ampliore dote instructæ) habere potuisset, si nimirum plus ei intulit damni; cum etiam in foro externo quivis teneatur refarcire totum damnum alteri injustè illatum; modò tamen damnum illud legitime probet, & satisfactionem, prout exigere potest, exigat. Secus si, etsi illud verè illatum, probare tamen nequit, aut eo probato, satisfactionem non exigat: tunc enim in foro externo sola dote contenta esse debet; uti & eam contenta esse debet, etiam in foro externo, si dolis importunis, blanditiis eam seduxit; cum vel sic ei consentienti injuria, adeòque nec damnum contra justitiam inferatur, Reiffent. *h. t. n. 107.* De cætero multum in hoc puncto relinquendum arbitrio prudentis & æqui Judicis, quanti aestimandum sit damnum illud, quòd puella pauper nobilis, instructæque dictis quali-

qualitatibus passa, non attento tamen, quod deflorator sit dives; cum exinde ad majorem dotem dandam, quam minus dives non altringatur. Quin & si deflorator sit pauper, aut mediocris fortunæ, non teneatur dare dotem, quanta aliis consideratis qualitate & facultatibus parentum ejus, requireretur; sed solum tantam, quantum salvo suo statu & conditione dare potest; cum ad impossibile (cui æquiparantur valde difficilia) nemo teneatur. Teneatur tamen in utroque foro ducere in hoc casu puellam non notabiliter inferioris conditionis, dum ea illum habere vult; ad quod tamen etiam non tenetur, dum dotare eam non potest, si puella sit longè inferioris conditionis, ut de Lugo *d. 12. f. 1. num. 18.* cum nemo, ut idem cum communi Theologorum, teneatur cum longè majore suo damno, refarcire damnum à se illatum alteri; quod etiam in foro externo procedere ait Reiffenst. *num. 114.* quem vide.

6. Porrò procedunt hæc dicta de quantitate dotis etiam quò ad forum internum; nisi quòd in hoc etiam ante Judicis sententiam refarciendum sit præter dotem puellæ consideratis omnibus considerandis, competentem omne damnum illi illatum, ad quod in foro externo ante sententiam non tenetur injustus deflorator. Imò ut pro foro interno is teneatur pro quantitate damni illati restituere dotem, etiam in casu, quo Judex in foro externo ad minorem dotem per sententiam eum obligavit, si vel ex negligentia vel simplicitate, aut ignorantia gravitatem damni non proposuit, aut propositam probare non potuit deflorata; eò quòd sententia judicis, quæ non nisi secundum allegata & probata ferri potest & debet, juxta communem Theologorum non relevet in foro conscientie illum, qui revera plus damni se intulisse, aut debere novit. Secus tamen, si violata satis declarasset & probasset gravitatem damni; tunc enim pro justitia sententia, & æquitate Judicis præsumi debet, nisi aperte de injuria constaret; ita ferè Reiffenst. *num. 104.* Quamvis autem cum Gutt. *l. c. in fin.* valde probabiliter doceant plures, defloratorem aequalis conditionis & dignitatis offerentem se ad ducendam violatam, ea illum respuente & volente dotem, non teneri in foro conscientie ante sententiam Judicis dotem solvere; eò quòd is in hoc casu in foro ad plus non teneatur, quam ad refarciendum damnum; illud verò ordinariè totum consistat in eo, quòd æqualem sibi virum amplius nequeat accipere. Videntur tamen alii docere probabilius, in hoc casu posse adhuc in foro interno compelli defloratorem ad dotandam defloratam, eò quòd in pœnam delicti defloratori sit adempta libertas ducendi vel dotandi illam; ea verò concessa deflorata, ut, si defloranti nubere nolit, dotem pratendere possit.

7. Resp. Denique: qui fide spe & matrimonii promissione fœminam seduxit ad copulam, non satisfacit eam dotando, sed tenetur in utroque foro determinatè eam ducere, etiam si non fuerit virgo, modò id sciverit deceptor. Sanch. *L. 1. de mat. d. 10. num. 2.* Laym. *L. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. num. 11.* Nav. *l. c. c. 16. num. 18.* Less. *L. 2. c. 10. dnb. 3.* Molin. *de 7. & 7. d. 12. f. 2. num. 20.* Sylv. Pirh. & alii, quos citat & sequitur Reiffenst. *b. t. num. 115.* contra Perez. *de mat. d. 2. f. 3.* fundantes suam sententi-

am non in damno inde secuto deceptæ; sed in natura contractus: *do ut des, facio ut facias*, (qualis in præsentem intervenit) vi cujus, etiam fide celebrati, ex justitia commutativa, & naturali æquitate tenetur, postquam pars una illum implevit, pars altera eundem implere; quia acceptans alterius factum non nisi sub conditione facti ab altero reciprocè præstandi, sua fitione & interna protestatione impedire nequit, quò minus ex justitia, & naturali æquitate oriatur obligatio reciprocæ præstationis.

8. Limitanda tamen variè hæc responsio; & primò quidem; nisi fœmina ex verbis, aliisque conjecturis ex circumstantiis facile colligere potuisset fraudem & fitionem. Sanch. *l. c. num. 7.* Laym. *l. c.* Less. *l. c. num. 24.* Sylv. *v. luxuria. q. 5.* Reiffenst. *num. 127.* cum communi aliorum. Estque inter has circumstantias & illa, si vir notabiliter excedit conditionem fœminæ, v. g. dum ea pauperculi rustici filia & vir nobilis; tunc enim mulier id sciens facile suspicari potest, virum sine animo se ducendi in uxorem ex mera libidine prensasse usum sui corporis, quem ut obtineret, celebrasse secum contractum illum onerosum; *facio, ut facias*. Sanch. *l. c. num. 5.* Less. *l. c. d. 3.* Pirh. *de adult. & stup. num. 57.* Reiffenst. *num. 121.* Sylv. & Nav. *LL. cit.* Secus est, seu tenetur deceptor eam ducere, si mulier excessum illum ignoravit, vel etiam dum cognito ab illa excessu illo, vir fide promittens, tali tamen modo, seu talibus utens verbis, (qualia refert Reiffenst. *num. 123.*) de serio animo ducendi eam asscurasset, ut ipsa & quilibet vir prudens credere potuerit, virum sincere promittere matrimonium, ut contra Sanch. & Pirh. tenet communior & probabilior. Limitanda secundò: nisi fœmina jactaret & fingeret, se esse virginem, dum talis non est; cum ex tali causa etiam solvi possint sponsalia vera, adeoque multò magis tolli vel impediri obligatio eam ducendi. Sanch. *l. c. num. 11.* Less. *l. c. num. 39.* Ledesin. *de marr. q. 45. a. 4. d. 1.* Laym. *l. c.* & alii communiter. Quin & ipsum procedere, affirmant iidem, dum mulier non deciperet virum, dicendo, se esse virginem, sed purè non manifestando amissionem virginitatis, ad quod manifestandum non tenebatur, concessisset viro corporis sui usum. In quo casu adhuc vir in utroque foro tenetur eam dotare, si, quæ communiter habebatur virgo, inde diffamaretur & pateretur damnum. Less. Pirh. *LL. cit.* Cordub. *in sum. q. 49.* Si verò ex illo damnum nullum sequatur, ad nihil tenebitur vir deceptor. Limitanda tertio: ut liberetur iniquus seductor ab obligatione tam ducendi, quam dotandi mulierem à se cognitam, quoties intervenit vel subsequitur circumstantia vel causa, ob quam justè dissolvi possunt sponsalia verè contracta. Sanch. *l. c. num. 13.* Less. *num. 30.* Laym. *l. c.* non enim apparet ratio, cur, si causa aliqua tollat vel impediatur obligationem natam ex vera promissione, eadem non sit sufficiens ad tollendam obligationem natam occasione fidei promissionis ex contractu innominato: *facio, ut facias*. De cætero si talis fide promittens est conjugatus, aut clericus in sacris constitutus, fingens se esse laicum solum, cum seductam à se ducere nequeat, tenetur determinatè eam dotare in tantum, in quantum eam damnificavit.

Quæst.